

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 79. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, субота, 5-го квітня 1947. No. 79. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, April 5, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Спрэй: BErgen 4-1016

THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД ЗАМКНУВ 518 ШАХТ, ЯК НЕБЕЗПЕЧНИХ ДЛЯ ПРАЦІ

Із 2,531 шахт, які остаються під адміністрацією секретаря внутрішніх справ Джуліуса Круга, замкнено 518 таких, які грозять життям робітників. Вони будуть отворені наново щойно після того, коли юніонні комісії признають їх безпечними. Найбільше число таких шахт знаходиться в стейті Пенсильванія, бо аж 153. Інші стейти вказують таке число небезпечних шахт: Кентукі 81, Іліной 49, Огайо 43, Вест Вирджінія 40, Алабама 32, Вирджінія 29, Арканзо й Індіана по 19, Колорадо 16, кілька інших по нижче десятки.

Круг наказав замкнути шахти кілька годин швидше, заки представник майнерської юнії Джан Л. Луїс був покликаний на свідчення перед комісією праці в палаті репрезентантів. Луїс заатакував незвичайно грубо секретаря Круга, називаючи його розпорядок „передсмертним признанням до вини“, назвав його „архи-злочинцем“ і зажадав його уступлення. Під час пресової конференції, яка відбулася негайно після свідчення Луїса, президент заявив, що він не прийме резигнації Круга і підтримає його всіма силами.

Перед сенатською комісією, яка просліджує причини катастрофи в шахті в Сентралі, у стейті Іліной, в якій загинуло 111 робітників, секретар Круг заявив, що тиждень перед вибухом газів у заповіді була там комісія і не пайшла ніяких признаков небезпечності. Перед стейтовою слідчою комісією, яка зіхала до Сентралі після вибуху, три робітники, які виратувалися з заповіді, висловили думку, що причиною катастрофи був нагромаджений вугільний порох.

Розпорядок Круга викликав велике здивування серед власників копалин, не лише вугільних, але й залізної руди та інших. Продукція вугілля зменшиться по 616,000 тон денно внаслідок замкнення. Серед шахтарів панує занепокоєння, чи вони втратять відшкодування на час безробіття з фондів суспільного забезпечення. Про це рішає кожний стейт окремо.

ПРЕЗИДЕНТ МОЖЕ ПЕРЕБЕРЕ ТЕЛЕФОНИ

Під час пресової конференції в четвер президент Труман заявив, що він студіює законопроект, чи він може перейняти телефони під управу федерального уряду і так припинити загальний телефонічний страйк, який має розпочатися в понеділок 7 квітня. Серед робітників панує переконання, що страйк довго не втримається, бо юнія не приготувана з фондами для виплати допомоги страйкарям. Губернатор стейту Нью Джерзі заявив, що він може не допустити до страйку на підставі стейтового закону.

ЗАКОНОПРОЄКТ ДЛЯ РЕЄСТРУВАННЯ КОМУНІСТІВ

Конгресмен Джордж А. Дондеро з Мишиген зголосив у четвер 3 квітня законопроект для примусової реєстрації усіх організацій, які діють у Злучених Державах за допомогою з фондів чужих держав і які мають на меті контролювати або скинути уряд Злучених Держав. Дондеро пояснив, що такий закон потрібний на те, щоб Комуністична Партія або її сателіти не пішли „під землю“ і не поширили потайки деструктивної роботи.

ЧОРЧИЛ НЕ ХОЧЕ СПІВПРАЦІ З БРАВДЕРОМ

Рандольф С. Чорчил, син бувшого британського прем'єра, відмовився виступати на радіо-програми в Нью Йорку разом з недавнім головою Комуністичної Партії Америки, Ірлєм Бравдером. Рандольф Чорчил перебуває в Америці як газетний кореспондент. Він пояснив свою відмову тим, що російським комуністам можна вважати за патріотів свого краю, а з британськими, американськими і канадськими комуністами він давно вже постановив не мати нічого спільного.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ФАШИЗМОМ

Небезпека фашизму під теперішнім пору більша ніж була в 1932 р., коли то Німеччина й Італія попали під контроль фашистів. Таку думку висловив бувший асистент генерального прокуратора Джан Рорге у своїй промові на обіді жидівських лікарів у готелю Комодор у Нью Йорку. Він відвідував табори жидівських скитальників у Німеччині й завважав, що відношення до тих жидів таке, яке було за часів Гітлера. Різниця хіба така, що Гітлер хотів винищити жидів якості, а тепер хочуть винищити їх повільно.

ПОТРІБНО СІМСОТ МІЛЬЙОНІВ ДЛЯ КАЛЕДЖІВ

На поширення наукових заведень та лабораторій при університетах і каледжах Злучених Держав потрібно буде видати \$700,000,000 до року 1950, коли то треба буде подвоїти число клас для науки студентів. Половину фондів повинні дати федеральні бюджетні, а другу половину треба призибирати серед громадян. Такий обрахунок зроблено на конференції Краєвого Педагогічного товариства для вищої освіти, що відбулася в Шікаго.

Секретар Маршал має скласти четвертий звіт з Конференції в Москві перед цілим населенням

Вашингтонський кореспондент щоденника Нью Йорк Геральд Трибюн, Берт Андрус, повідомляє, що на підставі інформації з департаменту стейту, що секретар Джордж С. Маршал, який перебуває тепер у Москві на конференції Чотирьох Потуг, складе повний звіт з вислідів нарад перед цілим народом негайно після свого повороту з Москви. Урядовці, які дали цю інформацію, як каже Андрус, є того переконання, що звіт з дотеперішнього перебування конференції в Москві, аказують, що конференція задалася і що секретар Маршал вибереться до Америки вже незабаром. Президент Труман, запитаний під час пресової конференції в четвер 3 квітня, чи Маршал вертається, відповів кореспондентові: „Не маю що сказати про це“.

ПЕРША ПЕРЕМОГА У КОНГРЕСІ У НОВИЙ ПОЛІТИЦІ ПРЕЗИДЕНТА

У четвер 3 квітня відбулося голосування в сенатській комісії закордонних відносин над планом президента призначити \$400,000,000 на оборону Греції й Туреччини перед походом комунізму. Комісія, складена з 13 людей, одностайно рішила призначити цю допомогу з додатком, що цю оборону можуть перебрати Об'єднані Держави, коли там западе рішення, що вони можуть це зробити. Рішення сенатської комісії вважають за історичне тому, що воно перейшло одностайно. Крім того ще й тому, що в такий спосіб Злучені Держави зрікаються права вета над цією справою в Об'єднаних Державах.

Діючий секретар стейту Дін Ачесон вислав сенатській комісії письмenny відповідь на 11 запитів в справі допомоги Греції й Туреччині. Він запевняв комісію, що призначення допомоги не викличе ніякого тертя між Злученими Державами й Росією і не є ніякою відплатою Советам.

АМЕРИКА ПРИЗНАЄ ВІДШКОДУВАННЯ АЛІАНТАМ З ЯПОНСЬКИХ ФОНДІВ

Уряд Злучених Держав уповажив ген. Доглеса Мек Артура виплатити відшкодування з японських фондів чотирьом аліантським державам для негайних допомогів потреб. На підставі цього рішення має дістати Китай 15% фондів, які є під рукою; Філіппини 5%, Індія, Велика Британія, Голандія, Бурма й Малайя теж по 5%. Злучені Держави не дістануть пошкодження нічого. Проти такої виплати заперестували делегати Росії, Австралії, Франції й Індії.

КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ МАРШАЛ ПРОПОНУЄ КОМПРОМІС В СПРАВАХ ВІДШКОДУВАННЯ

Москва, 3 квітня. — З метою перехитрити „генеральну мертву точку“ в нарадах міністрів закордонних справ чотирьох держав, секретар стейту Маршал пропонує компроміс в справах советських домагань воєнного відшкодування від Німеччини і рівночасно збільшення німецької сталіної продукції. Ген. Маршал зробив свою пропозицію на письмі, що його доручено продикторській делегації. Американський план не є опрацьований в подробицях і має би тільки послужити базою дальших розмов, якщо б його прийняли в основі. Іде про відшкодування для Советського Союзу з біжучої німецької продукції. Маршал не погоджується на советські домагання, але виявляє готовність піти на деякий компроміс. Це вважається великою заслугою американської делегації, що відповіли на уступками намагається „проломити лід“ противорічностей Московської конференції. Найважливішими пунктами в новій американській пропозиції є: 1. Маршал стверджує, що Злучені Держави не погодяться на збільшення воєнного відшкодування, як це узгоджено Потсдамським договором і в жодному разі не погоджуватися на поворот в цій справі до постанов конференції в Ялті, як цього домагається Советський Союз. 2. Рівень німецької індустрії, визначений договорами в Ялті і в Потсдамі рішучо не дозволяє на плачання воєнного відшкодування з біжучої продукції. 3. Якщо б деяка частина воєнного відшкодування мала бути заплачена біжучою продукцією, було б необхідно що продукцію збільшити, до чого вже поставились прихильно Советський Союз і Велика Британія. 4. Злучені Держави погодились б призначити спеціалістів, які простудіювали б можливість заплачення частини воєнного відшкодування з біжучої продукції, але з тих фабрик, які початково самі були призначені на перенесення в характері воєнного відшкодування і які, тим самим, були б залишені. Злучені Держави не обіцяють вже згорі, що вони подібний план приймуть, але американська делегація готова його проаналізувати. Новий американський план ще не був предметом нарад і його тільки студіють поодинокі делегати.

На сьогоднішній сесії прийшло до іншого непорозуміння, імено щодо процедури голосування в майбутній німецькій державі. Советська делегация пропонувала, щоби німці могли голосувати на пропорційній репрезентації, що згорі давало б перевагу залпленому Советами комуністичному „фронтів єдності“. Британія і Америка відкинули цю пропозицію і її знято з порядку нарад.

НАСТУП НА АВСТРІЮ

Москва, 3 квітня. — На конференції заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі мирового договору з Австрією, советський представник Гусев і сьогодні вперто обстоював советську дефініцію німецьких посягань в Австрії та советські претенсії до них. До Москви приїхала югославська делегация, вивагаючи домагання великих воєнних відшкодувань від Австрії і югославські претенсії до південної Каринтії. Свій наступ на Австрію в Москві югославська делегация понала дресорним „барабашим вогнем“. „Правда“ сьогодні надрукувала цілий ряд інформацій, обвинувачуючи Австрію в „пан-германських“ симпатіях, відраджень нацизму і т. п. При цій нагоді більшовицька газета переїхалась теж по католицькій церкві в Австрії та зокрема по кардиналові Інцсерові.

СОВЕТИ СВОІМ „ВЕТОМ“ ОБЕЗСИЛИЛИ РАДУ БЕЗПЕКИ

Дейк Соксес, Н. Й., 3 квітня. — Британський представник в Раді Безпеки О.Д., сер Олександр Кедоген, заявив на сьогоднішній сесії, що надзвичайно Советами великодержавного права „вєта“ цілком обезсилило Раду Безпеки та зробило її зайвою. Сер Кедоген сказав цю заяву у звязку зі советським „ветом“ проти рішення Ради визнати Аджанію винною за підпоження мін в проливні Корфу, від яких, як відомо, були пошкоджені два британські судна а 40 моряків були вбиті. З цєю справою Англія звернеться тепер до Міжнародного Суду.

„ЕНЦИКЛЮПЕДІЯ БРІТАНІКА“ ДЛЯ УКРАЇНИ

Шікаго, 3 квітня. — ЮНЕСКО — Виховна, Наукова і Культурна Організація О.Д. — повідомляла, що відоме видання „Енциклопедія Брітаніка“ в Шікаго подарувало збірники своїх видань для 178 наукових інституцій в знищених війною європейських країнах. Мій першим, які одержать ці видання, є 11 бібліотек в Україні. Видання „Енциклопедія Брітаніка“ одержать: Державний університет в Чернівцях, Державний університет в Дніпропетровську, Державний університет ім. Горького в Харкові, Державний університет ім. Т. Шевченка в Києві, Державний університет у Львові, Державний університет в Одесі та Державний університет в Ростові над Доном, а дальше: Українська Академія Наук в Києві, Харківський Інститут чужих мов та ще два інші інститути.

ТУРЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР БАЧИТЬ МОЖЛИВІСТЬ ВІЙНИ

Істамбул, 3 квітня. — Турецька преса друкує сьогодні заяву прем'єра Ресена Лекера, в якій він остереігає, що з огляду на „великого сусіда, очі якого звернені на нашу територію“, не є виключено, що Туреччина може одного дня опинитися у війні. Протягом минулого року Советський Союз кілька разів порушив спокій Туреччини, висуваючи претенсії до прикордонних провінцій Карс і Ардаган та домагаючись „спільної оборони“ Дарданелів. Прем'єр заявив, що Туреччина на цей рік забезпечена, як іде про харчі, але вона мусить відповідно підготуватись „на всякий випадок“ теж під військовим оглядом.

„ГАРЯЧЕ“ ПРИЙНЯТТЯ СОВЕТСЬКИХ ДЕЛЕГАЦІЙ В ГРЕЦІЇ

Лейк Соксес, Н. Й., 3 квітня. — Грецький міністр закордонних справ Цальдаріс прислав генеральному секретарю О.Д. Тригва Лі письмо з виясненням події в Трикалі, де грецьке військо мусило інтервенувати в „спонтанній ворожій демонстрації грецького населення“ проти приділених до Балканської Провірочної Комісії О.Д. советської, югославської, польської, альбанської і болгарської делегації.

ГЕН. ДЕ ГОЛЬ ЗНОВА НА ПОЛІТИЧНИЙ АРЕНІ

Париж, 3 квітня. — Виступ ген. де Голя в Бруневаді з критикою теперішнього політичного положення у Франції, таємна поїздка до нього прем'єра Рамадіє та можливість повороту цього визначного французького державного мужа до активного політичного життя є головною політичною темою у Франції, що притягає теж велику увагу закордону. Прем'єр Рамадіє признався, що їздив до ген. де Голя та пропонував йому залишити давший подібні виступи і не дозволити витягати його „славне ім'я“ в бруд внутрішньої політичної боротьби. Ген. де Голь, мав висловити увагу прем'єра, не даючи жодних обіцянок. Французькі комуністи вже розпочали масові демонстрації проти ген. де Голя.

П'ЯТЬ „БЕД НЮЗ“ ДЛЯ АНГЛІЇ В ОДНОМУ ДНІ

Лондон, 3 квітня. — Населення Англії сьогодні мусило прийняти за порядком аж п'ять поганих новин. 1. Метеорологічне бюро заповіло „сніг під кінець Великоднього тижня“. 2. Сер Стаффорд Кріпс заповів у парламенті зменшення текстильних приділів. 3. Міністер хліборобства Том Вільямс заповів, що сільське господарство в країні, внаслідок снігів, морозів і повені зазнало „нещастя“, яке переходить всі нещастя в дотеперішній історії Британії“. 4. Лондонський Таймс надрукував листа, в якому стверджується, що запевнення уряду, мовляв країна в цілості відживляється тепер краще, як раніше, не відповідають правді. 5. Попередні „бед нюз“ відносно погоди, одягу і прохарчування завершив міністер прохарчування, заявляючи в парламенті, що він не може гарантувати вдержання дотеперішніх приділів чаю теж на літо.

ГЕН. КЛЕЙ ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ В МОСКВІ

Берлін, 3 квітня. — Американський головкомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей, вернувся сьогодні з Москви та заявив, що його оптимізм сьогодні „не є менший“, як був три тижні тому, як він їжджав до Москви. Ген. Клей стверджує, що „ніхто не сподіється, щоби конференція в Москві могла поладувати всі справи“, проте, ця конференція — „по його думці“ — має більший успіх, чим попередня.

ПРОБЛЕМИ АМЕРИКАНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА І СЛУЖБИ ЗАКОРДОНОМ

Берлін, 3 квітня. — Існує неоголошена ще офіційно засада, що з американської служби закордоном будуть звільнені ті, які мають американське громадянство менше, ніж 10 років. Ця проблема була предметом серйозної дискусії представників американського Військового Управління в Німеччині.

ХЛІБ В ІТАЛІЇ ПОДОРОЖІЄ 50%

Рим, 3 квітня. — Італійський уряд рішив сьогодні піднести ціни раціоналізованого хліба на 50%. Рівночасно пороблено заходи для зменшення коштів прожитку, зменшуючи ціни на інші продукти найменше на 5%.

ЗАГРОЖЕНЕ ЖИТТЯ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА В ЕСПАНІЇ

Мадрид, 3 квітня. — Еспанський уряд видалив кореспондента Нью Йорк Пост МакМагона, мотивуючи своє рішення обвинуваченням, що згаданий кореспондент „постійно обезславлює“ еспанський режим. Видавець Нью Йорк Посту звернувся телеграмою до департаменту стейту, звертаючи увагу на загрозу життя його кореспондента в Еспанії, де часто трапляються „смертельні нещасливі випадки“ небажаних чужинців. Американська преса ставить під знак запити проголошену перед роком в Еспанії „свободу слова“.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Дікарі Карі і Закарпатті:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА МАЛО ЗНАЄМО, ЩОБ ДОБРЕ ОРІЄНТУВАТИСЬ

Демократія, що має у своїй основі віру в нарід, є цього переконання, що й складні державні проблеми може загаль вирішити розумніше й справедливше від однієї, якщо тільки він є правдиво поінформований про всі подробиці, зв'язані з тими проблемами. Американський нарід має тепер перед собою багато таких проблемів, а найважливіші з них ці, що зв'язані з порядкуванням світу й втягають Америку в світові конфлікти. Іншими словами це проблеми американської закордонної політики. Одною з таких проблем є кінцеве стримання союветської експанзії, з якою знов злучена справа допомоги Греції й Туреччині.

Кажемо, що публична опінія заважає в Америці й це є у великій мірі правдиве, але як може публична опінія добре заважати, як вона не знає правдивих фактів? Рузвельт, наприклад, не довіряв загальній американській опінії щодо згоди на участь Америки в війні проти Гітлера, але рівночасно держав у тайні багато фактів, які цілком певно були б вплинули на загальну опінію у цій справі, якби були загально відомі. Як знаємо, що методу Рузвельта многи гостро критикували й досі критикують, кажучи, що американський нарід був би пішов відразу до війни, коли б був знав те, що знав Рузвельт, а що йому було невідомо.

Нагадуємо ці речі, бо й тепер, коли іде про закордонні справи, американський нарід знаходиться в дещо подібному положенні, як за часів Рузвельта. Що він, наприклад, знає про справжні відносини між Злученими Державами та Союветським Союзом? Знаємо, що є напруження через союветську експанзію та що через це треба допомогти Греції й Туреччині. Та цього для загалу замало, щоб він міг справу як слід розбирати. Як він може добре орієнтуватися, коли тяжко зорієнтуватися навіть Артурові Крокові, що сидить ввесь час у Вашингтоні та має якнайтісніші політичні зв'язки і, як відомо, подає до Нью Йорк Таймса ще найдокладніші й найправдивіші звідомлення.

Промовляючи до учительського збору, отсей Артур Крок зазначив, що політики й дипломати не подають правди та все дразливе й болюче, обвивають бавовною, викручуються, не договорюють і т. п. Дперва як щось „станеться“ чи „зробиться“, тоді звизають загаль з цим погодитися і це поперти. Так тепер є й з справою допомогою Греції й Туреччині. Багато дечого затаюється й у цій справі, нібито з боязні, що виявлення цих справ могло б викликати війну, але чи того роду замовчування усувають небезпеку війни?

Тим хочемо сказати, що діються тепер у світі великі речі, про які ми одначе мало знаємо. Тому й думки загалу поділені, бо будемо наші закінчення головню на здогадах. Нам здається, що якщо Злучені Держави мають у світовій політиці чисті заміри, а ми переконані, що так дійсно є, то такі найкраще будє, коли представиться американському народові чисту правду, як є з нами і зі світом, зокрема як є з нами і зі СССР.

Наслідки неморальності в Ялті

Коли Совети під час конференції в Москві почали покликатися на постанови з Ялти в справі виплати відшкодування Німеччиною, не було іншої ради, як оголосити цю умову в цілості. Департамент стейту оприлюднив її 24 березня. Після оприлюднення умови кожен уже може знати, як на ділі виглядає умова з 12 лютого 1945 р. Значить, що Совети не будуть могли вже далше покликатися на якісь ближче незнані „тайні“ умови для чергового політичного шантажу. На ліві сторони цієї умови звернув увагу американський секретар стейту Джордж С. Маршал під час теперішньої конференції в Москві. Це був свого роду американський протест проти умови, коли Маршал доряджував союветському міністрові закордонних справ, Вячеславу Молотову, не завертати з Потсдаму до Ялти, а йти з Потсдаму вперед в справі відшкодувань, які мала б заплатити Німеччина.

Голосніший протест проти постанов з Ялти чути час від часу теж і збоку Української Повстанчої Армії, яка діє на союветсько-польській границі. Її діяльність це теж частинно боротьба з неморальністю постанов з Ялти, через які терпять дуже теж і український нарід і то саме там, де УПА проявляє найбільшу активність.

Коли пов'язати обі речі разом, тобто дипломатичну острогоу американського секретаря Маршала проти постанов з Ялти і чинну боротьбу УПА проти комуно-большевицьких тиранів як у Польщі так і в самій Союветщині, то побачимо, що як одню, так і друге є свого роду реакцією на соромне поламаання Атлантійського Чартеру і тих ідеалів, з якими пішов світ до боротьби проти нацизму й тоталітаризму. Америка терпить морально, тому й морально протестує. Український нарід терпить морально й фізично, тому протестує ще й фізично.

З Варшави заповідають, висилку карної експедиції проти боеків з УПА з нагоди найновіших вістей про смерть колишнього ко муністичного генерала Вольтера, що боровся колись з наказу Советів в Еспанії, а недавно став польським міністром оборони під іменем Карла Свердзевського. Він то згинув 27 березня 1947 р. у гірському ярі недалеко містечка Сянока на союветсько-польській границі. Москва і Варшава проголосили, що за цю смерть відповідає Українська Повстанча Армія. Треба тепер надіятися страшних сцен із діяння ще й цієї нової карної експедиції. Буде це нова большевицька помста на українським населенні за діяння УПА, безогляду на це, хто

був спричинником смерті большевицького сатрапа.

Оця заповідь карної експедиції проти решток українського населення на польсько-союветській пограниччї повинна заставити всіх українців, що ще мають свободу слова, взятися з повною енергією за вияснення трагедії, яка розпочалася за згодою великих потуг в Ялті, а яка розігравалася сьогодні не тільки в околиці Сянока, але й на інших українських і неукраїнських територіях.

Вильям Генрі Чемберлін, згадуючи про умову в Ялті з нагоди її першого повного оприлюднення, каже отверто, що вона є „нашдою найбільшою дипломатичною невдачею“. Він каже, що „Ялту можна справедливо і по тверезо-му назвати найбільш катастрофічною поразкою в дипломатичній історії Злучених Держав“. Умова з Ялти є неморальною, глупою й цілковито несприятливою.

Неморальність цієї умови, на думку автора ще збільшається тим, що високі контрагуючі сторони допустилися не лише безсоромного поламаання постанов Атлантійського Чартеру, але ще й на фари-сейський лад розпочали, офензиву в її обороні. Вони навіть написали, що „підтверджують свою віру в його засади“. Підтвердивши віру, вони зміцнили пішли проти засади чартеру, в якій сказано: „Не буде територіальних змін, які не годилися б з вільно висловленими бажаннями ін-тересованих народів“. Отже всупереч цій засаді оті самі, що її підписували, забрали українські й білоруські землі з Польщі і насильно підали їх під владу Советів, накіннувши населенню страшний режим, мало знаний, а може й цілком невідомий в історії. За самовільним встановленням границь на так званій „Лінії Курзона“ пішло брутальне переселення українців епоза Сяну на схід і переселення польського елемента зо сходу на захід.

Які сцени діялися на українській території на захід від Сяну, про це читаємо майже кожного тижня в листах, які приходять з того терену. Коли там не вдалося урядовим польсько-большевицьким терористам знищити досі українське життя, то, як виходить з листів, лише тому, що там діє УПА, яка це населення захищує своєю кровю і своєю безмежною саможертвою.

Постанови в Ялті зробили багато лиха і деінакше в світі. Вистарчить згадати про самовільне відступлення Манджурії Советам, не питаючи навіть свого союзника, тобто Китаю, якого Манджурія була колись складовою частиною

ю. Подібно самоволою зазначилося встановлення польських границь на заході і рішення перенести німецьке населення з німецьких провінцій на захід. Ялта дала згоду на заведення особистої неволі над німецькими воєнними п'літниками, яких дозволено Росії вжити при відбудові знищених німецьких армією союветських земель. Неморальність з переміною воєнних п'літників на невольників потрібна була Советам хіба на виправдання їхнього злочину народовбивства і за-

В. Л.

НІМЕЧЧИНА

(Надіслане до „Свободи“ з Європи).

Під цим заголовком приносить австрійська соціал-демократична Арбайтер Цайтунг із 23. березня б. р. незвичайно цікаву статтю редактора Оскара Поляка, з якою в основному вважаємо потрібним за-знайомити американських українців.

В Москві, каже автор статті, дебатовують тепер головню про Німеччину. Кожна з чотирьох великих потуг подала свій плян економичного й політичного сформування Німеччини, а кожний із них дуже сильно різниться від іншого. Саму Німеччину ніхто не питає. Це великий знак запитання в середині Європи, це яблуко незгоди, це небезпечний нічий край. Це діра і порожнеча на європейській мапі, велика рана на тілі континенту.

Що нині уявляє собою Німеччина, знаємо про це дуже мало. Тимто цікаві будуть для читача враження, які прислав до редакції один наш приятель, соціаліст одноі союветної держави, який перебуває в Німеччині від многих місців, — каже редактор часопису „Арбайтер Цайтунг“.

Коли союзники, лише допущаючи, прибули до Німеччини, німецький нарід був просто воском у руках побідників. Не було ніякого сліду опору. Було тільки ошоломлення підданців і пильність у відбудові життя, дуже скромного. Міста лежали в руїнах. Мільйони мешкали в пивницях і печерах, очищували те, що колись було вулицею та дивилися на оцілілі доми, які зняли союзники. Відмонтовано фабрики. Але ужиткове їх добро здебільшого стало добою союзників, або предметом чорної торгівлі. Дотого колосальні переселювання, які виповнювали вулиці й всю країну одною нуждою. Дотого ж мільйони чужих робітників і збігів, що стали пляною країни. Це все приймав німецький нарід як щось самозрозуміле. Маса повинувалася силі. Сила, за якою досі він ішов, була розбита, повно, морально й матеріально. Те, у що він вірив досі,

ведення неволі над цілими народами, відпочаючи й український нарід.

Коли американські делегати в Ялті погодилися на цю умову, себто на цю історичну ганьбу, то сталося це на домагання Росії. Тепер прийдеться Америці багато принести жертв, щоб не лише направили само дихо, але й на те, щоб привернути довіру серед народів світу в чистоту американських замислів, що їх саме проголосив наново президент Трумау у своїй „доктрині“ з 12 березня 1947 р.

лежало в румовищах. Ті, які досі слухали, стратили силу, були розбланчені та си-ху в Нюрнбергу у в'язниці. Гітлер загнав німецький нарід у велике нещастя і німецький нарід готовий був відкритися від Гітлера. Він ждав у праці й нужді на життя, що могло бути дуже тверде, але давало якийсь вихід на щось нове, на найбутність.

Сльак — ніщо не прийшло. Ніщо не сталося. Союзники привели свої зони, так сказати б. поліційно до порядку. Господарське життя розпочалося на маленькому просторі і локально найпримітивніші засоби та серед найбільш трудюшій. Помалу, рівнож на маленькому просторі, в громаді, краю, нарешті в поодинокій зоні почалося знову організуватися політичне життя: заводівки, партії, преса, воєбори. Однак це все провізорично. А час прохолодидь — без вигляду на майбутність. Створилася рама, але в ній вакуум — велика порожнеча.

Серед особливих відносин, у яких знайшлася Німеччина по тотальній поразці, окупації, оцінюванню німецького народу і відзначення від усіхкого політичного самоозначення, він спершу не був здібний, власними силами, сам із себе, будувати свою майбутність: не було ніякої німецької революції. Його можна було тільки провадити. Теоретично беручи, були дві сили, які могли йому вказувати шлях: німецькі ліві групи та союзники.

Проте, німецькі ліві були надто кволі. Чим були вони взагалі? По 12 роках фашизму і 5-ти роках війни, коли нарешті відчинилися в'язниці й концентраційні табори, виявилися вправді рештки демократичних партій. Але вони були старі, обезсилені, дезорієнтовані. Проте, цікаво, що та-кож і в Німеччині політичне життя почалося по суті у формах традиційних партій та що нові творення партій, які пробувано під зовнішнім тиском, не мали ніякого успіху. І ці кволі партії мусили ба-

гато виносити й терпіти — при духовій дезорієнтації, при загальному страху перед політикою, при втомі, яку спричинило щоденна боротьба з жалюю, матеріальною нуждою, при труднощах з на-цістичним очищенням — при відносинах до окупацій-них влад. Не тільки в різних зонах одні партії фаворизовано, а інші переслідувано: ще сьогодні в різних части-нах західної Німеччини по-собідається мішаним партіям і їх пресі, а лівим партіям робляться всякі перепорооди; ще сьогодні в союветській зоні соціал-демократична партія заборонена. Сильніше діє ін-ший елемент: панування со-юзників в Німеччині є, цілком зрозуміло, важке. Німецька партія як знаряддя або при-щипка окупаційної влади не мала би серед населення успі-ху. А всі ті проблеми загостри-лися, відколи противенства серед союзників стали гострі-ші й очевидні.

Тут приходило до важли-вого зауваження щодо другої сили, яка могла мати вирі-шальний вплив на долю Ні-меччини, якби вона провади-ла в окупованій Німеччині одностайну політику. Проте так не сталося. Замість одної, маємо чотири різні політики. А результат їх — зростаюча відокремленість різних зон, зростаючі труднощі в кожній із них і від всіх разом. Вели-кі економічні й соціальні про-блеми Німеччини, із яких ви-йшла сила й небезпека німець-кого фашизму: велика зе-мельна посілість на Сході, велика промисловість на Сході й Заході — досі цілком не рушені й не розв'язані.

Вакуум стає ще більше — вакуум, в якому живе шість-десять мільйонів і жде. Лета-ртія німецького народу пе-реміняється у розчарування. Є велика небезпека, що німець-ке вакуум психологічно може по-маду „наповнитися“ новим німецьким націоналізмом. В рі-зній формі впливає він на всі німецькі партії. Проте вияв-ляється він у двох головних формах: поперше в спекуля-ції на прийдешній конфлікт між великими потугами, в я-кому Німеччина через свою фізичну масу, своє становище, свою потенціальну силу була б пожадана як „союз-ник“ одної з потуг. І подруге, в тому, що помалу нищиться національне горе кидеє в за-буття національне нещастя із учора. Коли, Німеччина прог-рала війну, німецький нарід не хотів нічого мати спільного з нацизмом: Гітлер не тільки програв, він загнав Німеччину в велике нещастя, він ошукав її. Тому, що новий націона-лізм не може бути револю-ційним, поступовим і кон-структивним, починає він ще цілком слабо, підземельно, але з чималою консекевенцією прояснювати свіжу минулість. На цьому і кінчається песи-містичні спостереження допи-свача згаданой австрійської газети, яких він однак не по-зобавляє й оптимістичної пот-ки:

Ще не все страчено. Ще можна заповнити німецьке вакуум. Ще жде німецький нарід — на рішення в Москві.

Ще не все страчено. Ще можна заповнити німецьке вакуум. Ще жде німецький нарід — на рішення в Москві.

святця, що на день уродин припадає...
— Ви все ж не сказали ще свого імені! Бач, який ви! — дівчина картала смішом.
— Скажу вже, що з вами ді-яти! Зовуть мене Ростиславом, в честь святця, давного укра-їнського князя. Мені також да-ли два імена, було дві пари кумів. Тож не здивуйтеся, дру-ге мое імя...
— Любомир! — підхопила дівчина.
— Егеж, Любомир! Назвали так в честь одного давного прадіда. Щось несамовите у наших родин.

(Дальше буде).

Ол. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі ВнукиI.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

6)

— О, то ви звідкись приїха-ли збоку міста. Я думала, чо-му я вас тут ніде не зустріча-ла! Але ми, десь вже зустріча-лися. Мені здається, навіть розмовляли! — при цих сло-вах знов почервоніла. — Деж-ваші речі?
— Річи на стації, панночко! — він пояснив. — Говорити ми, що правда, не говорили. А зустрінулися у вагоні з Ви-ніпегу. Я висідав з матірню, пе-реходив чо при вас з річима, навіть нехотя штовхнув і по-прохав пробачення. Ви сиділи зо старошо панєю, може сво-

ю сестрою, чи мамою, бо ме-ні кинулася у вічі схожість вас обох.
— О, то та пані, що йшла поперед вас, то була ваша ма-ма! Звідкиж ви їхали?
— Вгадайте! — сміявся при-булий.
— Зо Східної Канади?
— Ні! — коротко заперечив він.
— Якщож зо Злучених Дер-жав, — міркувала на голос дівчина, — так ми разом їх-ли б, я вас побачила б рані-ше, бо заглядала по сусідних вагонах. Знаєте, цікаво, я то-

ді вперше залізницею їхала у свійому житті, тішилася над-звичайно... А побачила в Ви-ніпегу, коли ви виходили з поїзду. Отже, тим поїздом, зо Злучених Держав, ви не їхали.

Він potwierдив її здогади хитанням голови.

— З Мексика ні, ви там за-горіли б! — здогадувалася дівча. — Може з Південної Америки?

Заперечення головою.

— З Англії?

— Ні, навіть не з Англії!

— Невжеж з Європи! — ра-зом оживилася дівчина. — Та-то мій підписує часом афіде-віти людям, що хочуть сюди приїхати. От, тідики, яке від-ношення мали б ті афідевіти до вас! Ви не робітник, за за-рібками не розглядається! — казала, ніби посумнівши.

— Ви, дівчино, за логічно-думаете! — похвалив він.

— Одне в цьому случаю трохи помилилися! Бачите, щось там

сталося на залізничі і паса-жири перейшли у поїзд зо Злучених Держав, мілья у двадцятьох! Чи скільки там, від Виніпегу...

— Але звідки ви їхали? — допитувала дівчина, наче дав-ня добра приятелька. — Ви так і не сказали!

— Зараз вам розповім. Ска-жіть перше, як вас зовуть? Не буду ж вас кликати — панно-Старович! Надто офіційне, нещире! — він аж зморщив ніс глауливо.

— Іриною! — простодушно сказала дівчина своє імя. — Але також Любомирою! Мені дали два імена.

— Чудові імена! І зовсім вам надаються! Значить, зо-вуть вас Іриною, чи Любоми-рою Володимирівною! Мою маму зовуть Іриною й Марією Андрівною!

— І мою маму зовуть Ма-рією, але Юр'ївною! А тата Володимиром Андрівичем, —

Ірина розповідала гей би пе-рестрашена такою подібністю в іменах. — Аж дивно! Наші мами однаково зовуться...

— Ще дивніше, що й мій тато звався Володимиром Юр'євичем... Наші батьки й дідуні однаково звалися...

— Справді! — Переражена дівчина видивилася на нього.

— Такі подібності в іменах хіба на десятки мільйонів лю-дей раз можуть притрапитися. А деж ваш тато?

— Тато згинув у визвольну війну. Мені було тоді всього шість літ! — він пояснив сум-но.

— Жаль! — широко вимовила Ірина посумнівши. — Ми обоє, виходить, Володимирівни... А вас як зовуть? Ви ще не ска-зали! — по хвилі питала весе-ліше. Говорили вже наче давні добрі знайоми, хоч трохи все ще ніяковіли. Певно, не самі перед собою, а перед людьми, що заходили несподівано, по-

лошили їх, переривали їм любов розмову. На Іринин за-пит молодик озвався по хло-пецьки — збиточно:

— Вгадайте!
— Не хочу й пробувати вга-дувати! — дівчина боронила-ся. — Імен на світі так багато!

— А яке хлопчачє імя вам найкраще подобається? — дрозвився він.

— Ніколи над цим не задумувалася! Не імя, зрештою, підносить людину.

— Певно, певно! — він по-годився. Алеж є на світі і та-кі імена, як Тиф, Пуд, Сисой, Псой... Я зустрічав такого мо-сквича, що звався Сисой Псо-й... Люди все вимовляли Псо-вич, ніби лаяли.

— Та, неважє такі аж немілі імена дають людям? — Ірина дивувалася.

— Чому б ні, раз у святцях грецьких такі імена є. Родить-ся дитина такого нещасливого дня — от її і дає імя того

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

(Докінчення)

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1. ЛІПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1946 Р.

П Р И Х О Д И

	З місяця виплати за членів	Процент від фондів	Процент від моргеджів	Чистий прибуток	Процент з банків	Процент від членських позичок	Продаж і сплати фондів	Заробок на фондах	Продаж реальності	Перенос на обліковування фондів	Інші збори	Заробок при продажі реальності	Сплата моргеджів	Сплата членських позичок	РАЗОМ
Липень	9,384.27	977.32	205.29	80.00			48,760.41	1,459.59					264.43	35.57	61,111.31
Серпень	8,478.54	712.45	619.74	80.00		80									10,547.21
Вересень	8,649.24	3,052.95	186.48	95.27					5,500.00			1,100.00	302.67		18,888.01
Жовтень	10,022.82	731.20	283.59										472.97		11,510.58
Листопад	9,892.65	393.75	611.50										33,492.31		44,380.21
Грудень	9,619.14	2,898.07	264.20		32.30					281.37	2.31		405.43		13,502.92
Разом	56,026.66	8,765.74	2,170.80	255.27	32.30	80	48,760.41	1,459.59	5,500.00	281.37	2.31	1,100.00	35,557.92	35.57	139,948.74

Р О З Х О Д И

	Виплати по смерті за допом.	Грошові збори за вигоди	Платні похоронні	Соціальне забезпечення	Український тиждень	Прим. друку, газети, кіно і т. п.	Виплати на пенсії і т. д.	Виплати на реальності	Дивиденди	Нагородні ліквіди і т. п.	Активні і т. п.	Перенос за літ до У.Н.С.	Процент на фондах	Інші збори	Нагородні секретарям	Інвестиції в моргеджів	Інвестиції в фондах	Втрата на реальності	Втрата на фондах	Позички членам	РАЗОМ
Липень	879.00	138.47	567.35	21.26	600.00	528.72	25.00	17.00	2.18	10.00	400.00	318.00	115.19		1,554.31	2,500.00	51,875.00			80	56,451.48
Серпень	250.00	343.20	721.49		600.00	126.76	25.00	120.48		34.00		618.00									3,239.43
Вересень	1,000.00	235.30	573.81		600.00	210.32	25.00	177.85		574.50		689.00									8,478.48
Жовтень	500.00	481.49	602.65	35.38	600.00	575.91	25.00	2.00				1,677.50	25.35		1,602.55	4,000.00	20,487.50	392.70			29,385.33
Листопад	150.00	134.57	709.56		600.00	127.54	25.00			25.00		820.50	421.99			2,750.00	50,943.75				53,937.91
Грудень	512.50	433.53	568.08	53.68	600.00	149.99	25.00			1,556.50		1,698.00		281.37	1,831.59		2.31				7,712.55
Разом	3,291.50	1,766.56	3,742.84	110.32	3,600.00	1,719.24	150.00	317.33	2.18	2,200.00	400.00	5,821.00	562.53	281.37	4,988.45	9,250.00	123,308.58	392.70		80	161,905.18

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1946-ТИЙ.

П Р И Х О Д И

	З місяця виплати за членів	Процент від фондів	Процент від моргеджів	Чистий прибуток	Процент з банків	Процент від членських позичок	Продаж і сплати фондів	Заробок на фондах	Продаж реальності	Перенос на обліковування фондів	Інші збори	Заробок при продажі реальності	Сплата моргеджів	Сплата членських позичок	РАЗОМ
1-ий 1/2 рік	54,105.69	7,439.95	2,223.33	480.00	14.48		48,760.41	1,459.59	5,500.00	281.37	2.31		4,933.67	55.35	68,232.47
2-ий 1/2 рік	56,026.66	8,765.74	2,170.80	255.27	32.30	80	48,760.41	1,459.59	5,500.00	281.37	2.31	1,100.00	35,557.92	35.57	159,948.74
Разом	110,132.35	16,205.69	4,394.13	735.27	46.78	80	48,760.41	1,459.59	5,500.00	281.37	2.31	1,100.00	40,491.59	90.92	229,201.21

Р О З Х О Д И

	Виплати по смерті за допом.	Грошові збори за вигоди	Платні похоронні	Соціальне забезпечення	Український тиждень	Прим. друку, газети, кіно і т. п.	Виплати на пенсії і т. д.	Виплати на реальності	Дивиденди	Нагородні ліквіди і т. п.	Активні і т. п.	Перенос за літ до У.Н.С.	Процент на фондах	Інші збори	Нагородні секретарям	Інвестиції в моргеджів	Інвестиції в фондах	Втрата на реальності	Втрата на фондах	Позички членам	РАЗОМ
1-ий 1/2 рік	1,120.00	2,238.89	3,644.42	81.17	3,600.00	1,115.48	150.00	266.82	4,438.43	2,868.50	550.00	2,731.70	217.72		1,494.34	9,250.00	46,350.00			80	70,985.27
2-ий 1/2 рік	3,291.50	1,766.56	3,742.84	110.32	3,600.00	1,719.24	150.00	317.33	2.18	2,200.00	400.00	5,821.00	562.53	281.37	4,988.45	9,250.00	123,308.58	392.70		80	161,905.18
Разом	4,411.50	4,005.45	7,387.26	191.49	7,200.00	2,834.72	300.00	584.15	4,440.61	5,068.50	950.00	8,552.70	780.25	281.37	6,482.79	9,250.00	169,658.58	392.70		80	232,770.45

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ:

Готівка з кінцем червня 1946 року осталася \$ 46,709.95
 Прихід за час від 1 липня до 31 грудня 1946 року 159,948.74

Разом \$206,658.69
 Розхід за час від 1 липня до 31 грудня 1946 року 161,905.18

Готівка з кінцем 31 грудня 1946 року осталася \$ 44,753.51

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1946 РІК:

Готівка з кінцем 31 грудня 1945 року осталася \$ 48,322.75
 Прихід за час від 1 січня до 31 грудня 1946 року 229,201.21

Разом \$277,523.96
 Розхід за час від 1 січня до 31 грудня 1946 року 232,770.45

Готівка з кінцем 31 грудня 1946 року осталася \$ 44,753.51

БІЛАНС.

Стан чинний: Готівка \$ 44,753.51
 Моргеджі 53,280.57
 Бонди 644,582.46
 Разом \$742,616.54

Стан довший: Посмертний фонд \$689,649.92
 Адміністративний фонд 52,966.62
 Разом \$742,616.54 (ДОКІНЧЕННЯ БУДЕ).

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подано в цьому звіті. Банк, означений зіркою, це банк заморожений.

Готівка У. Н. Союзу, старих і нових родів забезпечення, знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
First National Bank	Jersey City, N. J.		Real Estate Dept.	\$38,992.98	\$38,992.98	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	18,266.67	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		38,932.74	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Svoboda	6,407.61	43,327.02
Union County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	32,946.69	22,916.09
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,947.01	1,947.01
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	4,664.48	4,664.48
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	101,525.37	
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Dividend	5,423.76	104,949.13
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	49,344.68	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indg. Fd.	27,976.43	77,321.11
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphan's Fd.	11,202.42	11,202.42
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	20,600	Sav. Dept.	Adm. Fd.	2,132.09	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	286.73	2,418.82
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	92,945.91	92,945.91
Bankers Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	87,661.69	87,661.69
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		16,881.88	16,881.88
Ukrainian Savings Co.	Cleveland, O.		Sav. Dept.	Mort. Fd.	5,509.25	5,509.25
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	Concord Fd.	1,159.19	1,159.19
			Total	\$332,197.58	\$332,197.58	

Готівка молодечого департаменту У. Н. Союзу знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	13,119.55	13,119.55
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	1,145.95	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	371.96	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		948.24	2,465.15
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	12,665.53	12,665.53
First National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't		776.92	776.92
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		4,875.49	4,875.49
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		5,639.26	5,639.26
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't		5,072.52	5,072.52
Chase National Bank	New York, N. Y.		Dividend Acc't		138.09	138.09
			Total	\$44,753.51	\$44,753.51	

Заморожений банк 1946 р. виплатив 15% дивіденди.

Готівка Сиротинця-захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't		1,661.16	1,661.16

Фонд ім. С. Ядловського уальюкований:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	548.31	548.31

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ

за час від 1. липня до 31. грудня 1946 року.

З кінцем 30. червня 1946 року було в тім фонді \$43,292.36
 Відсотки від фондів за час від 1. липня до 31. грудня 1946 468.75

З кінцем 31. грудня 1946 року фонд Захисту-Сиротинця вносить \$43,761.11
 Інвестиції в фондах \$42,099.95
 Готівка в банках 1,661.16

РАЗОМ

\$43,761.11

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ

за час від 1. січня до 31. грудня 1946 року.

З кінцем 31. грудня 1945 року було в тім фонді \$42,822.73
 Відсотки від фондів і з банків в 1946 році 938.38

З кінцем 31. грудня 1946 року фонд Захисту-Сиротинця вносить \$43,761.11

ЗВІТ З ФОНДУ бл. п. С. ЯДЛОВСЬКОГО.

З кінцем 30. червня 1946 року було в тім фонді \$3,014.57
 Відсотки від фондів і з банків за час від 1. липня до 31. грудня 33.74

З кінцем 31. грудня 1946 року фонд бл. п. С. Ядловського вносить \$3,048.31

Інвестиції в фондах \$2,500.00
 Готівка в банку 548.31

РАЗОМ \$3,048.31

ЗВІТ З ФОНДУ бл. п. С. ЯДЛОВСЬКОГО ЗА 1946 РІК.

З кінцем 31. грудня 1945 року було в тім фонді \$2,981.08
 Відсотки від фондів і з банків за час від 1. січня до 31. грудня 67.23

З кінцем 31. грудня 1946 року фонд бл. п. С. Ядловського вносить \$3,048.31

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ОРГАНУ „СВОБОДА”

за час від 1. січня до 31. грудня 1946 року.

Готівка з кінцем 31. грудня 1945 р. \$10,723.74
 Готівка в руках 20.98
 Прихід за рік 1946 88,031.21

Разом \$98,775.93
 Відтягнуто розхід за рік 1946 92,368.32

Остає готівка \$ 6,407.61

Ця готівка вже є здепонована до адміністративного фонду У. Н. Союзу і зачислена вже в загальний майні У. Н. Союзу.

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ з кінцем 1946 року.

З кінцем 31. грудня 1946 року майно старших членів вносить \$8,222,784.28
 З кінцем 31. грудня 1946 року майно Молод. Департаменту вносить 742,616.54
 З кінцем 31. грудня 1946 року фонд Захисту-Сиротинця вносить 43,761.11
 З кінцем 31. грудня 1946 року фонд бл. п. С. Ядловського вносить 3,048.31
 Разом всі фонди \$9,012,210.24
 З кінцем 31. грудня 1945 року загальне майно У. Н. Союзу було 8,457,832.95

В 1946 році збільшено майно У. Н. Союзу на \$ 554,377.29

АКТИВИ НЕ ВТЯГНЕНІ ДО ЗАГАЛЬНОГО МАЕТКУ:

1) Відсотки від моргеджів з кінцем 31. грудня 1946 року, котрих речиниць платності припадає в першому кварталі 1947 р., є на суму \$ 5,540.59
 2) Відсотки від членських позичок, котрих речиниць припадає в 1947 році, вносять 9,173.78
 3) Відсотки від фондів, котрих речиниць платності припадає в 1947 році, вносять 41,347.47
 4) Відсотки на банкових депозитах, котрих речиниць платності припадає для 1. січня 1947 року, вносять 60.78
 5) Залеглі місячні вкладки з відділів з кінцем 1946 року вносять 5,457.39

РАЗОМ \$61,580.01

Головна контрольна комісія стверджує, що залеглі вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в грудні 1946 року, а не були, вносять \$5,457.37.

Отсі відділи довгують за 1946 рік:

Відділ:	Сума:	Відділ:	Сума:
378	28.78	15	19.23
389	28.11	68	19.53
394	15.04	143	206.44
408	28.13	149	78.24
411	36.69	171	37.63
412	1.55	183	88.95
416	17.13	203	82.49
424	17.25	220	127.49
437	21.15	226	62.84
442	102.16	267	111.

Ярослава К.

Зберігаймо українські звичаї!

(Українському жіноцтву з приводу свят під увагу!)

Свято Воскресіння Христо-вого недалеко, не диво ж, що насувається в зв'язку з цим безліч думок та порівнянь.

Як воно буде, як проведе-мо його тут на цій вільній землі Вашингтона вперше, спокійно по кількох жахли-вих роках, а потім по стільки нужденних роках скитальщини? Чи хоч трохи буде воно подібне до цих прегарних свят на рідній зем-лі? Старося відгадати це невідомо, та й тому заздале-гід розвинути у моїх свіжих знайомих про подробиці. Трудно, однак, представити собі образ цього, якщо не пе-режилося його в своїй влас-ній душі! Хотілося б, однак, збагнути наскільки американ-ські українці зберегли ще на-ші стародавні звичаї, такі гарні, і такі важливі для вдер-жання духового зв'язку з на-шим материнством.

Коли йде про Різдво, яко-го я вже тут на жаль не за-стала і не могла наочно пе-реконатися — то, здається, святкування його у багатьох українців обмежувалося лише до формальної частини в цер-кві та вислухання коляд. В дійсності в домах не позначу-валося воно, мабуть, ніякою особливою святковістю. Пра-ва, багато перешкоджало в цьому, це що Різдво припа-дає на будні дні й багато лю-дей мусить поді працювати. Але святою настрою цілий сім'ї надає жінка, а вона не завжди працює поза домом. Вона ж на свята особливо добайливо прибирає хату, при-ладжує традиційні страви, во-на запрошує гостей, чи сама з рідною гостею у другий. Від жінки наперед зале-жить святковість свята.

Може буде цікаво багатьом господарям довідатися, як ми, українські жінки - галичанки зустрічали Великдень. За ос-татніх передвоєнних часів приготування до свят трива-ло добрих два — три тижні (підчас війни, часом цілий рік відкладався по трішки цукор і інше, щоб лише бу-ло „на свята“, а багато ро-дин на скитальщині везли зі собою потрішки пшениці й маку, щоб було на кутю). Спершу жінка господаря ста-рала покінчити з такими речами, як прання, прасуван-ня, порядки, приготування і закупино все необхідного, щоб в останній тиждень не було навалу праці. Скатерті на стіл та серветки перегляне-ні та добайливо випрасувані чекали своєї пори.

Свята попереджувала „шут-кова неділя“. При цьому го-диться згадати, що в Зах. У-країні традиційно весь дохід з продажі шутки перед церк-вами йшов виключно на полі-тичних в'язнів. Усією справою займався студентський Тova-риства, Союз Українок і ін. (Писанка належала „Рідній Школі“). І кожен знав, що крім вязанки шутки, яку міг

забрати зі собою з дому, му-сив купити обов'язково ще од-ну (за добровільними датка-ми) під церквою.

Зі словами „шутка бе, не я-бію від нині за тиждень Ве-ликдень“ — приходили всі до-дому, били себе взаємно, а вкінці квітчали нею „святій образ. Ця шутка залишалася до другого року, а за народ-ним повір'ям мала цілющу силу.

Великий тиждень — най-важча праця для господині. На Великдень мусять бути приготувані страви зі сира, масла, яєць, а з м'ясних го-ловне місце займала печінка, (де можливо — печене пороса з хроном). З печива: паска (булка круглого виду, зверху прикрашена хрестами). Ба-би (легке дріжджеве, дуже добре тісто) сирички та, зо-крема на Волині, традиційні різного роду коржі з горіха-ми, мигдалами, родзинками, і ін., та „сирна паска“, солод-кий сир на яйцях і маслі.

Гордістю кожної господині є великодні баби, при печенні яких необхідні всілякі заходи обережності (відповідна тем-пература, всякі стукоти - гур-коти заборонені, бо баби ся-дуть і т. ін.).

Вони все зверху є політи-скицією і посилені кольоро-вим маком.

З печінки (з додатком ін-шого м'яса) робилося паште-ти, які в смаку перевищують найкращі м'ясні вироби, а про-че м'ясо можна було або зготувати самому, або купити готове (шинка, ковбаса, па-прикована солошина, вудже-нина).

В суботу було вже все го-тове, лише варилися м'ясива та яйця. Дехто красів галуш-ки, а писанки хто вмів писати мав їх приготувані раніше. Пополудні в суботу жінка господаря готувалася святи-ти. У нас вела пропаганда нести святити під церкву, а не запрошувати священника до хати, бо це є більше згідне з нашою традицією (є відомі у нас старі гарні образи — свя-чення пасок), а крім цього та-ка пропаганда поборювала пересуди, що буцім то лише бідаки святять біля церкви, а багаті дома.

Великодню паску свячено в церкві досвіта на само Вос-кресіння. Само свячене, цебто Вели-кодний сніданок (до церкви ходилося надщо) відбувало-ся дуже вранішню. Спершу ді-лилися всі яйцем, складаючи собі взаємно побажання, а потім споживали м'ясиво з паскою (з неї відкраювалося хрести, які йдуть аж на Возне-сення). До м'яса обов'язково т. зв. „цивкі“, бурачана са-лата з кменом, хрінном та оц-том і майонези (яєчні соси). При кінці, хто хотів, пив про-ціджений борщ на м'ясі в ча-шках (філіжанках). В ніяко-

ЩО ЦЕ ЗА ЛЮДИ? — ПИТАЮТЬ ДІТИ В МОСКВІ. — З Москви доносять, що ще далі можна бачити повно дітей перед будинком Советської Авіаційної Промисловості, що приходять поглянути на людей з чужини, себто на делегатів з З'єднаних Держав, Британії та Франції, що прибули на конференцію міністрів за-кордонних справ Чотирьох Потуг.

му разі разом з м'ясом не по-давалася біла кава, рідше чорна, а найчастіше чай, а до цього солодке.

Обіду на Великдень не ва-рилося, а гостей запрошува-лося на пообіді (свячене — родинне!), а меню його скла-далося з того самого, що й рано (господарі діялися з гостями яйцем), з тим, що тор-тів, коли хто їх мав, ніко-ли не подавалося надпочати-ми, а крайові їх при гостях (баби і інше печиво накраєне на підставках).

Слід згадати, що господар-ські курси, які велися по се-лах, улаштувані „Союзом Українок“, „Сільським Госпо-дарем“ та іншими тотарист-вами, дуже піднесли рівень господарського знання нашо-го сільського жіноцтва. Свя-чене в замощній селянській родині не різнилося від свя-ченого в пересічного інтелі-гента. А вже на Волині, де се-ляни заможніші — столи аж угиналися від м'ясива, бабів, сирих пасок і ін. Селяни знаменито навчилися пекти не то що дріжджеве тісто і м'ясиво, але й вибагливі в обдаровувати бідних (не бу-

смаку тортів, (хоч не дорогі!). Святочний настрій підноси-ло цілоденне дзвення дзво-нів, а по селах ще й стріляння з пушок. Пополудні молоді гралася в гагілки (найпопу-лярніше в цілій Галичині „Іде, Іде Зельман“ та „Жучок“).

Другого та третього дня всі люди йшли на кладовище. На гробах правилися парастаси. Кожна господиня разом з па-скою пекла й малі булочки з хрестиками і їх роздавала бідним, як великодні милос-тиньки. Таких бідних, старих, сліпих сиділо все повно біля цвинтарних воріт та по доро-гах.

Всі гроби були прикрашені вінками, китицями. Це наші „задушки“, які у латинців припадають 1. листопада, а тут, як зачуварю, 30. травня. Так здебільша виглядав ко-лись наш Великдень. Кожне радіє цим святом, бо це особ-ливе свято радості, оновли-ві всі ми мали якусь надію на краще завтра, все чекали доб-рої змін і вірили у Воскре-сення.

Зі широго серця всі в ті дні обдаровували бідних (не бу-

JUST OFF THE PRESS

The Latest Album of Ukrainian Dances FOR ORCHESTRA

NEW MODERN

POLKA ALBUM No. 5

Composed and Arranged for Orchestra By JOSEPH SNIHUR

CONTENTS

1. JERSEY POLKA
2. VETERANS POLKA
3. FERRY BOAT POLKA
4. GYPSY PLAYS POLKA
5. HOME TOWN POLKA
6. FARMERS POLKA
7. ATOMIC POLKA
8. HAYRIDE POLKA
9. TEA TIME OBEREK
10. SUBWAY POLKA
11. BUMBLEBEE POLKA
12. BLESS YOU
13. CHOO-CHOO OBEREK
14. MERRY GO-ROUND KOL.
15. PAY DAY ESPAN
16. BALLROOM WALTZ
17. MORNING ROSE WALTZ
18. BARN YARD KOLOMEYKA
19. HAPPY YEARS
20. PVT. N. MINUE POST

No. 1260—March

INSTRUMENTATION

1st Violin, Flute, C Melody Saxophone, 1st-2nd Bb Clarinets or Bb Tenor Saxophone, 1st-2nd Bb Cornets, E♭ Alto Saxophone, Cello-Trombone, Bass-Tuba, Piano Accompaniment

Each Book \$75 Piano Acc. \$125

Замовлення шліть до:

“SVOBODA”

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 3 квітня 1947 року помер у 54 році життя ІВАН ЛУПАЦЬ,

довголітній член і секретар від-ділу 90 У. Н. Союзу в Централі, Па.

Покійний походив з села Виш-ків, пов. Сколе, Галичина. По-лішив у світу жінку Марію і де-в'ятеро дітей.

Похорон відбудеться в вівторок рано з дому жалоби в укр. кате-дрі. Просимо знайомих взяти участь у похороні.

В. Я. П.

Довголітній член і секретар від-ділу 90 У. Н. Союзу в Централі, Па.

Покійний походив з села Виш-ків, пов. Сколе, Галичина. По-лішив у світу жінку Марію і де-в'ятеро дітей.

Похорон відбудеться в вівторок рано з дому жалоби в укр. кате-дрі. Просимо знайомих взяти участь у похороні.

В. Я. П.

Довголітній член і секретар від-ділу 90 У. Н. Союзу в Централі, Па.

Покійний походив з села Виш-ків, пов. Сколе, Галичина. По-лішив у світу жінку Марію і де-в'ятеро дітей.

Похорон відбудеться в вівторок рано з дому жалоби в укр. кате-дрі. Просимо знайомих взяти участь у похороні.

В. Я. П.

Довголітній член і секретар від-ділу 90 У. Н. Союзу в Централі, Па.

Покійний походив з села Виш-ків, пов. Сколе, Галичина. По-лішив у світу жінку Марію і де-в'ятеро дітей.

Похорон відбудеться в вівторок рано з дому жалоби в укр. кате-дрі. Просимо знайомих взяти участь у похороні.

В. Я. П.

Довголітній член і секретар від-ділу 90 У. Н. Союзу в Централі, Па.

Покійний походив з села Виш-ків, пов. Сколе, Галичина. По-лішив у світу жінку Марію і де-в'ятеро дітей.

Похорон відбудеться в вівторок рано з дому жалоби в укр. кате-дрі. Просимо знайомих взяти участь у похороні.

В. Я. П.

Довголітній член і секретар від-ділу 90 У. Н. Союзу в Централі, Па.

ПОШУКУЮТЬ

АНТОНА ПОЛЬНЯКА, який був подружжям з Катериною з роду Крупа, і має сина Едварда та донь-ку Гелену, пошукує родича Ани-Луць, з околиці Угнова. Голосити-ся на адресу: ТЕЛЕН ВАЛОВИЧ, 419 E. 10th St. New York City.

Подобинський Михайло пошукує свого тітцю-брата Дмитра Ко-шуба, котрий має, десь перебувати в Detroit. Хотіло б його знайти, бо він сам прокує голосити до: W. Wagonka, 422 — 4. St. Troy, N. Y.

Петро Ковалюк син Олексія і Га-ліни Ковалюк з с. Пашковича Мала, пов. Броди, котрий тепер перебуває на Скитальщині, пошукує своїх Стриків Івана Ковалюка, Микола Ковалюка і Тітку Михайлу з роду Ковалюк, котрі мали перебувати в Нью Йорку. По адресу і ближчі ін-формації прошу голосити на по-шукую адресу: M. Wroblewski, 607 E. 11. St. New York, N. Y.

МАРІЯ КАРПА з дому, замужня САРКОДІЯ з ГАРШУЛА, пошукує

ІВАН КАРПА, сина Михайла Карпа, з села Поздич, повіт Перемишль. Прошу голосити-ся до:

МАРІЯ ГАРШУЛА, 458 So. 10th St., Newark, N. J.

МАРІЯ ХОМА з дому МІСІНГЕВІЧ, яка перебуває на Скитальщині, по-шукує свого батька ФРАНКА МІ-СІНГЕВІЧ, років 56-57, який виїхав до Америки в 1935 році і перебуває в Нью Йорку. Також шукає СЕМЕНА КУНЬКА, який перебуває в Канаді обидва з села Рудинки, повіт Підга-лиць. Повніших проху ласкаво зго-лосити на адресу:

A. TASKEY

P. O. Box 7, Amherstburg, Ont., Canada.

ІВАН ТИМЧИШИН, просить односельчан в Амери-ці, з села

ЗАВИДЧЕ, повіт РАДЕХІВ, писати до нього на таку адресу:

ІВАН ТИМЧИШИН, VOCLABRUCK — UKR. KOMITEE OBEROSTERREICH, AUSTRIA.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГ!

КАЗКИ І БАЙКИ

СУМНА КАЗКА і інші опові-дання 10 ц.
БАЙКИ (30 байок з 4 обра-зами) оповіда 20 ц.
РУСАЛКА і інші казки бра-тів Гріммів 20 ц.
БАЙКИ ГЛІБОВА 20 ц.
БАЙКИ КРИЛОВА 20 ц.
НАШІ КАЗКИ 20 ц.
КАЗКИ БРАТІВ ГРИММІВ 20 ц.

Усі ці казки й байки разом лише \$1.00.

Замовлення враз з належністю-слати до:

“SVOBODA”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

Маємо на складі Великодні Картки

Ціна 5 центів одна.

Замовлення враз з грошми висилайте на таку адресу:

P. O. Box 346 “SVOBODA” Jersey City, N. J.

Виповніть і витіть понижчий купон та вишліть на повншу адресу.

“SVOBODA”, P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Прошу мені прислати _____ Великодніх Картки,

на що залучаю суму _____

Ім'я й прізвище _____

Адреса _____

4. 1573. Стренгова жертва.

В кількох хвилинах зв'язали Анну й Тарзана і полишили їх безпечно в колибі.

Опісля цілий рід тубільців вибрався на ловлю слонів під проводом Стренга й Брауна.

Швидко вони найшлися на снід, який провадив їх до слонових кривок.

...Там найшли вони одного слона зловленого в ямі, а інші пробували його ратувати.

ВИПРОДАЖІ!

Конан Дойл: Душогубство в Абей Грейндж. 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Пестра Стижка. 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Захований клейнод. 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Чоловік з близоною. 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Вітатий палець. 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Шість Наполеонів. 3 пригод Шерлока Голмса.

Конан Дойл: Танцюючі фігури. 3 пригод Шерлока Голмса.

Монольоги, ч. 1.

Монольоги, ч. 2.

Монольоги, ч. 3.

Монольоги, ч. 4.

Усі ці книжечки разом за \$1.00. Замовлення враз з належністю-слати до:

“SVOBODA”

BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Жіноча Секція в Нью Йорку. У звіті, поміщеному у Свободі з 12. лютого 1947 під на-головком „Допомогова акція в убраниях“ пропущено таких жертводавців: Український До-помоговий Комітет в Рачестер прислав 1,500 фунтів, а Ми-хайло Белців з Степлетон, Стейтен Айленд, Нью Йорк, прислав 1,800 ф. Між жертво-давцями з Брукліна, треба до-дати: С. Цимбала.

Шаліть у легкій спосіб... КУПУЙТЕ СВОІ БОНДИ ЧЕРЕЗ „ПЕРІОЛ СЕРВІНС“

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER

ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смутку в родині клієнту як в день так і вночі!

JOHN KOWALCHUK

79 Sussex Street

JERSEY CITY 2, N. J.

Tel. BErgen 4-5131

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK